

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ עיסוק גובר בהשפעת הסנקציות המחרפות נגד איראן.
- ✓ התייחסות רל"ש הנשיא להעשרת אורניום עד לרמה של 100 אחוזים: פליטת-פה או פרי-דמיון?
- ✓ בעקבות שיחות מנהיגי סוריה, לבנון וערב הסעודית בבירות: העיתונות האיראנית מזהירה מפני "מזימה מערבית-ציונית" לפגוע בחזבאללה.
- ✓ סערה בעקבות האשמת מזכיר "מועצת שומרי החוקה" את האופוזיציה בקבלת כספים מארה"ב.
- ✓ רוכבי האופניים שהרגיזו את השמרנים באיראן.
- ✓ תמונות השבוע: כרזות לעידוד קוד הלבוש האסלאמי.

עיסוק גובר בהשפעת הסנקציות המחרפות נגד איראן

החלטת האיחוד האירופי בשבוע שעבר לאשר חבילת סנקציות מחמירות חדשה נגד איראן בתחומי המסחר, השירותים הפיננסיים, האנרגיה והתחבורה, תפסה השבוע מקום מרכזי בתקשורת האיראנית. רוב הבכירים ואמצעי התקשורת באיראן, שהתייחסו להחלטת האיחוד, הדגישו, כי אין בסנקציות החדשות כדי לפגוע בכלכלת איראן ואף הבליטו את היתרונות הכרוכים בהן.

נשיא איראן כינה השבוע את החרפת הסנקציות נגד איראן כ"משחק פוליטי". בישיבת הממשלה השבועית אמר אחמדינז'אד, כי אויביה של איראן מתנגדים לפיתוח המדינה ומנסים להציגה

כמדינה חלשה על מנת לשכנע את העם האיראני להיכנע. הוא הדגיש, כי אין בכונת איראן לסגת בה מעמדותיה וציין, כי על העם האיראני להפוך את האיומים להזדמנויות (סוכנויות הידיעות, 1 אוגוסט).

שר המסחר, מהדי ע'זנפרי (Mehdi Ghazanfari), התייחס אף הוא להחרפת הסנקציות נגד איראן ואמר, כי לא תהיה להן כל השפעה על כלכלת איראן ועל פעילותה המסחרית. הוא ציין, כי איראן מייצאת כיום את מוצריה למעלה מ-160 מדינות בעולם וכי קשריה המסחריים והבנקאיים נמשכים כרגיל. בהתייחסו לאפשרות להטלת אמברגו על ייצוא דלק לאיראן אמר השר, כי אין לאיראן כל בעיה להבטיח את צרכי הדלק שלה וכי סנקציות על ייצוא דלק רק יהפכו את איראן ליצואנית דלק בעצמה (איסנ"א, 2 אוגוסט).

גם יו"ר ועדת התעשייה והמכרות במג'לס המעיט בחשיבות הסנקציות. בראיון לסוכנות הידיעות השמרנית "פארס" אמר חסין האשמי (Hossein Hashemi), כי העם האיראני הפגין בשלושים השנים האחרונות את יכולתו להתמודד בהצלחה עם סנקציות כלכליות. הוא ציין, כי באמצעות ניהול נכון של המצב עשויות הסנקציות דווקא לחזק את הייצור הפנימי ואת ההישענות העצמית. הוא פירט את דרכי ההתמודדות האפשריות לנוכח החרפת הסנקציות, ובהן: הגברת ההישענות על התעשייה המקומית באמצעות הטלת הגבלות על יבוא סחורות ממדינות המשתפות פעולה עם המערב, חיזוק הסקטור הפרטי, גיוס מימון מחברות מקומיות והרחבת מעורבותן בפרויקטים מקומיים והפחתת הבירוקרטיה הממשלתית באופן שיקל על חברות מקומיות להרחיב את פעילותן הכלכלית (פארס, 2 אוגוסט).

לעומתו אמר השבוע חבר המג'לס הרפורמיסטי, מחמד מהדי שהריארי (Mohammad Mehdi Shahryari), כי הסנקציות משפיעות לרעה על חייהם של האזרחים ועל מעמדה של איראן. בראיון לעיתון במחוז צפון-ח'ראסאן אמר שהריארי, כי התפישה לפיה סנקציות מעודדות את הייצור המקומי כבר אינה רלוונטית לנוכח העובדה, שהתקדמותן של מדינות תלויה כיום בשיתוף פעולה כלכלי ותרבותי בינלאומי. לדבריו, מובילה הפגיעה בפעילותן של חברות בינלאומיות במגזר האנרגיה האיראני לעליה משמעותית במספר המובטלים ולירידה בהכנסות המדינה (מרדמכ, 2 אוגוסט).

גם שני מנהיגי האופוזיציה הרפורמיסטית, מיר-חסין מוסוי (Mir-Hossein Mousavi) ומהדי כרובי (Mehdi Karoubi), הביעו השבוע דאגה לנוכח הסנקציות המחרפות. במהלך פגישה ביניהם הצהיר מוסוי, כי הסנקציות צפויות לפגוע קשות באזרחים, ובעיקר בפועלים, בחקלאים ובשכבות החלשות בחברה ולהחריף את הבעיות הכלכליות החמורות מהן ממילא סובלת המדינה כבר כיום (ג'רס, 2 אוגוסט).

העיתונות האיראנית התייחסה אף היא בהרחבה להחרפת הסנקציות נגד איראן. מאמר מערכת, שהתפרסם ביומן השמרני תהראן אמרוז, דן בהשלכותיהן החיוביות של הסנקציות וטען, כי הן מאפשרות להפוך את כישוריהם החבויים של האיראנים למציאות ולנצל טוב יותר את היכולות

המצויות בתוך איראן. בזכות הסנקציות יכולה איראן להשיג התקדמות טכנולוגית, תעשייתית, כלכלית ואף פיננסית משמעותית בעתיד הקרוב. העלאת כושר היצור התעשייתי, ההתקדמות המדעית ואפילו הזינוק בבורסה של טהראן, מעידים לדברי היומון על השפעותיהן החיוביות של הסנקציות. אלה חייבו את איראן להפחית ואף להפסיק את תלותה הטכנולוגית והכלכלית במדינות המערב והן יכולות להוות הזדמנות להתקדמות החברה האיראנית ולהתקדמות כלכלית וטכנולוגית של החזית האסלאמית העולמית כולה (תהראן אמרוז, 2 אוגוסט).

גם הכלכלן והפעיל הרפורמיסטי הבכיר, סעיד לילאז (Sa'id Laylaz), העריך השבוע במאמר, שהתפרסם ביומון "שרק" והובא באתר עצרי-איראן (2 אוגוסט), כי הסנקציות הינן חסרות תועלת וכי לא תהיה להן כל השפעה על כלכלת איראן או על תוכניתה הגרעינית. לטענת לילאז, אין כל דוגמא בהיסטוריה לכך שמדינה התמוטטה או נכנעה בעקבות סנקציות חריפות, והדוגמא הבולטת ביותר לכך היא קובה. הוא הוסיף, כי איראן מתמודדת מזה שנים עם סנקציות חריפות. אף על-פי כן היא מצליחה לקיים סחר חוץ רשמי ובלתי-רשמי בהיקף ניכר ויש באפשרותה להמשיך ולקיימו דרך גבולותיה הימיים והיבשתיים הארוכים, שרובם אינם ניתנים כמעט לפיקוח.

לילאז הוסיף, כי החרפת הסנקציות עשויה להביא לעליית מחירי המוצרים המיובאים לאיראן ובכך להוביל דווקא להגברת הייצור התעשייתי באיראן, בדומה למצב שהיה במהלך מלחמת איראן-עיראק. עוד ציין לילאז, כי הסנקציות עשויות להשפיע בטווח הרחוק, אך מאחר שתוכנית הגרעין של איראן מיועדת לטווח הקצר או לכל היותר הבינוני, הרי שהשימוש בסנקציות כדי לבלום אותה אינו מתאים ואינו יעיל.

בתוך כך התכנסה השבוע בלשכת המסחר באצפהאן ישיבתה הראשונה של "הועדה לצמצום השפעתן הכלכלית של הסנקציות על הייצור והמסחר". יו"ר הועדה, רזא ח'אימיאן (Reza Khayamian), אמר, כי יש לבחון את ההיבטים השונים של הסנקציות על מנת להפחית את השפעתן השלילית ברמה הלאומית והמחוזית. הועדה דנה בדרכים שונות העשויות להקל על השפעת הסנקציות על המגזר המסחרי, ובהן: הורדת שיעור הריבית הבנקאית, הגברת התמיכה הממשלתית בחברות מקומיות, הענקת תמריצים ליצואנים והקלות במיסים (מהר, 2 אוגוסט).

התייחסות רל"ש הנשיא להעשרת אורניום עד לרמה של 100 אחוזים: פליטת פה או פרי דמיון?

בהרצאה בפני יועצים צעירים של משרד החינוך, שהתקיימה בשבת שעברה, התייחס ראש לשכתו של הנשיא אחמדינ'אד, אספנדיאר רחים משא'י (Esfandiar Rahim Masha'i), לביקור שקיים הנשיא ב-7 בפברואר 2010 בתערוכת הישגי טכנולוגיית הלייזר האיראנית. לדברי משא'י, התייחס הנשיא במהלך הביקור לאפשרות להעשיר אורניום עד לרמה של 100 אחוזים, כלומר – לצורך ייצור פצצה גרעינית. משא'י ציין, כי הנשיא אמר משפט זה כדי להעמיד את המערב בפני מבחן ולראות באיזו מידה הם [כלומר – המערב] מוטרדים מייצור פצצה על-ידי איראן. לדבריו, הצהרת הנשיא לא עוררה סערה באף אמצעי תקשורת מערבי והדבר מצביע על

כך, שהמערב אינו חושש באמת מייצור נשק גרעיני על-ידי איראן. עוד ציין משא'י בהרצאתו, כי פעילות ליזר עשויה לסייע להעשרת אורניום לצורך ייצור פצצה גרעינית, אך אינה כדאית מבחינה כלכלית. הוא גם אמר, כי יש באיראן אישים המעודדים לנהל את פעילותה הגרעינית של איראן בחשאי וכי בעתיד יחשוף אחמדינז'אד את שמותיהם (מהר, 31 יולי).

רוב סוכנויות הידיעות, ובהן סוכנות הידיעות הממלכתית אירנא וסוכנות הידיעות הממשלתית-למחצה פארס, השמיטו מדיווחיהם על הרצאת משא'י בכנס את התייחסותו לדברים, שאמר כביכול אחמדינז'אד במהלך ביקורו בתערוכת הישגי טכנולוגיית הלייזר.

ציין, כי בדיווחים התקשורתיים, שהתפרסמו באיראן לאחר ביקור הנשיא בתערוכה בפברואר 2010, לא הופיעה כל התייחסות המאשרת את דברי משא'י בנוגע להצהרתו כביכול של אחמדינז'אד בנוגע לאפשרות להעשיר אורניום עד לרמה של 100 אחוזים. גם באתר הרשמי של הנשיא אין כל התייחסות לדברים אלה. בדיווח האתר על נאום הנשיא בפני באי התערוכה צוין רק, שהנשיא הנחה את ראש הארגון לאנרגיה אטומית להתחיל בהעשרת אורניום עד לרמה של 20 אחוזים וציין, כי אין לאיראן כל כוונה לעשות שימוש בטכנולוגיית ליזר לצורך העשרת אורניום, אף על-פי שאפשרות כזו קיימת (www.president.ir, 7 פברואר 2010).

האתר פרדא המזוהה עם יריבו הפוליטי של אחמדינז'אד, ראש עיריית טהראן, מחמד באקר קאליבאף (Mohammad Baqer Qalibaf), היה היחיד שהגיב השבוע לדברי משא'י. האתר מתח ביקורת חריפה על רל"ש הנשיא, שחשף לטענתו מידע המנוגד לעמדותיו הרשמיות של המשטר בנוגע לפעילותה הגרעינית של איראן. האתר הביע פליאה על הדברים בהזכירו, כי אך לפני שלוש שנים התייחס הנשיא לגורמים בתוך איראן המעבירים למערב מידע חשאי בנוגע לתוכניתה הגרעינית וקרא למשרד המודיעין לחשוף גורמים אלה. פרדא ייעץ למשא'י להתבטא אך ורק בנושאים הקשורים לתחומי אחריותו בניהול ענייני לשכת הנשיא ואף הטיל ספק בנוגע לכישוריו למלא את תפקידו (פרדא, 1 אוגוסט).

יוזכר, כי משא'י הוא דמות שנויה במחלוקת באיראן. לאחר הבחירות האחרונות לנשיאות נאלץ הנשיא לחזור בו מכוונתו למנות אותו כסגנו בעקבות הנחיה מפורשת של המנהיג העליון ולנוכח התנגדות עזה, שעורר המינוי במערכת הפוליטית. התנגדות זו נבעה בין היתר מהצהרת משא'י בשנה שעברה לפיה איראן היא ידידה של כל העמים בעולם, ובהם גם של העם בישראל.

בעקבות שיחות מנהיגי סוריה, לבנון וערב הסעודית בבירות: העיתונות האיראנית מזהירה מפני "מזימה מערבית-ציונית" לפגוע בחזבאללה

השיחות, שהתקיימו בסוף השבוע שעבר בבירות בהשתתפות מנהיגי סוריה, לבנון וערב-הסעודית על רקע פרסומו הצפוי של הדוח בנוגע לרצח ראש הממשלה הלבנוני לשעבר, רפיק אל-חרירי, עוררו עניין רב בעיתונות האיראנית.

היומון השמרני כיהאן סיכם את ביקורו של המלך הסעודי עבדאללה בדמשק ובבירות ככישלון למדיניות ארה"ב, ישראל וערב-הסעודית, שנועדה לפגוע בחזבאללה. במאמר פרשנות, שפרסם היומון בראשית השבוע, טען כיהאן, כי כל העדויות מצביעות על כך, שהמלך נכשל בניסיונו לשכנע את מנהיגי סוריה ולבנון להפעיל לחץ על חזבאללה ולחזק את מעמדה של קואליציית "ה-14 במרץ" על רקע הדוח הצפוי בנוגע לרצח חרירי. הצהרתו של הנשיא בשאר אסד בנוגע להמשך מחויבותו לחזבאללה משקפת לטענת היומון את כישלון "הציונים", שקיוו כי ערב-הסעודית תצליח לממש את יעדיה בלבנון ותאפשר להם לבצע את מזימתם להחליש את חזבאללה ולפגוע ביציבות בלבנון תוך ניצול הדוח הבינלאומי הצפוי (כיהאן, 1 אוגוסט).

גם היומון השמרני ג'מהורי-אסלאמי נקט קו ביקורתי כלפי ערב-הסעודית והאשים אותה בשיתוף פעולה עם ארה"ב וישראל, הממשיכות במזימתן לנצל את רצח חרירי לשם פגיעה בחזבאללה ופירוקו מנשקו. לאחר שישראל הובסה במלחמת לבנון השנייה, היא שבה ומנסה כעת לנצל את הדוח הצפוי בעניין רצח חרירי כדי להשיג את יעדיה בלבנון. במקום שמנהיגי ערב יתנגדו למזימה זו, הם נוקטים גישה בוגדנית ומשתפים פעולה עם הציונים בביצוע תוכניתם. היומון הביע פליאה גם על השתתפותה של סוריה בשיחות בהשתתפות המלך הסעודי בבירות, המהוות לטענת ג'מהורי-אסלאמי סכנה עבור לבנון. היומון העריך, עם זאת, כי בסופו של דבר תנצח ההתנגדות הלבנונית וכי הציונים ותומכיהם ביזרה הבינלאומית ובאזור יובסו שוב (ג'מהורי-אסלאמי, 1 אוגוסט).

היומון תהראן אמרוז הזהיר, אף הוא, מפני ביקורו של המלך עבדאללה בסוריה ובלבנון והעריך, כי הוא נועד להביא לפירוק הקואליציה "האנטי-ציונית" בין סוריה, איראן וחזבאללה. היומון טען, כי המלך נשא עימו מסר מנשיא ארה"ב לנשיא סוריה, שנועד לשכנעו להפסיק את שיתוף הפעולה המדיני והכלכלי עם איראן בתמורה לסיוע כלכלי (תהראן אמרוז, 31 יולי).

היומון הרפורמיסטי מרדם סאלארי, לעומת זאת, בירך על פגישותיהם של שלושת המנהיגים בבירות והעריך, כי אלה נועדו למנוע פרוץ משבר פוליטי חדש בלבנון. לטענת היומון, הסכמת ממשלת לבנון לשתף פעולה עם דוח החקירה הבינלאומי בנוגע לרצח חרירי ולפעול נגד חזבאללה עלולה להביא לחידוש העימות הפנימי בלבנון ונסיעתם של מנהיגי סוריה וערב-הסעודית לבירות נועדה למנוע אפשרות כזו על רקע חששות במזרח-התיכון מפני מזימה מערבית לסבך את חזבאללה בפרשת חיסול חרירי, שעלולה להוביל למשבר נוסף בלבנון ובמזרח-התיכון כולו (מרדם סאלארי, 31 יולי).

סערה בעקבות האשמת מזכיר "מועצת שומרי החוקה" את האופוזיציה בקבלת כספים מארה"ב

מזכיר מועצת שומרי החוקה, איתאללה אחמד ג'נתי (Ayatollah Ahmad Jannati), עורר בשבוע שעבר סערה לאחר שהאשים את מנהיגי האופוזיציה הרפורמיסטית, כי קיבלו מארה"ב סכום של מיליארד דולר, שנועד לקדם את הפלת המשטר באיראן.

בטקס דתי לציון יום הולדתו של האמאם הנעלם, שנערך בעיר קום, טען ג'נתי, כי ממסמך שהגיע לידיו עולה, כי האמריקאים העבירו לראשי האופוזיציה את הכסף באמצעות הסעודים, הפועלים לדבריו כסוכניה של ארה"ב באזור. איש הדת הבכיר גם טען, כי ערב הסעודית אף הבטיחה לשלם לראשי האופוזיציה 50 מיליארד דולרים נוספים, אם יצליחו להפיל את המשטר (אילנ"א, 27 יולי).

הצהרותיו של ג'נתי עוררו תגובות זועמות בקרב האופוזיציה הרפורמיסטית. במכתב חריף, ששלח מהדי כרובי (Mehdi Karoubi), לג'נתי, האשים מנהיגי האופוזיציה את מזכיר "מועצת שומרי החוקה" בניצול כוחו על מנת להסית ולהעלות האשמות חסרות בסיס. כרובי גם האשים את ג'נתי באחריות לזיוף תוצאות הבחירות לנשיאות ולדיכוי הברוטאלי של המחאה הציבורית שפרצה בעקבותיהן. במכתבו טען כרובי, כי אם מנהיגי האופוזיציה הם "ראשי ההסתה" כפי שמאשים אותם ג'נתי, הרי שג'נתי עצמו הוא שותף לגזילת קולם של אזרחי איראן ותומך באלה האחראים לדיכויים האלים. כרובי ציין, כי בכוונתו להגיש לרשות השופטת תלונה נגד ג'נתי בגין הפצת שקרים וטענות שווא. הוא קרא לג'נתי לחשוף את העדויות המאשרות לכאורה את טענותיו, שאם לא כן, הוא יפעל לחשוף את שקריו בפומבי בכל האמצעים העומדים לרשותו. בסיום מכתבו קרא כרובי לג'נתי ללמוד את הלקח מההיסטוריה האיראנית בהזכירו, שגם לאחר ניסיון ההתקוממות הכושל של ח'מיני בשנת 1963 הפיץ משטר השאה שקרים כנגדו וטען, כי קיבל סכום כסף גדול מנשיא מצרים דאז, גמאל עבד אל-נאצר, באמצעות אחד מסוכניו. על ג'נתי לבקש סליחה מהאל ורחמים מהעם האיראני (ג'רס, 29 יולי).

גם חזית השותפות האסלאמית הרפורמיסטית פרסמה תגובה חריפה בעקבות דבריו של מזכיר "מועצת שומרי החוקה". בגילוי דעת מיוחד האשימה החזית את ג'נתי בהפצת שקרים ודרשה מהרשות השופטת לחקור את האשמותיו ולהודיע, מה העונש הצפוי לו אם אלה יתבררו.

כמופרכות. לטענת החזית, אלמלא היה ג'נטי נהנה מ"חסינות ברזל", הוא לא היה מעז להשמיע את טענותיו (ג'רס, 30 יולי).

האתר "עצרי-איראן, המזוהה עם הזרם השמרני-הפרגמטי, מתח אף הוא ביקורת כנגד הצהרותיו של ג'נטי. אם טענותיו נכונות, נכתב באתר, הרי שמדובר במעשה בגידה במדינה ובאומה ועל הרשות השופטת לחקור את הנושא. אך אם מדובר בהאשמות שווא, הרי שמדובר בעניין חמור היוצר מתחים מיותרים במדינה ומחייב לנקוט נגדו בצעדים משפטיים (עצרי-איראן, 29 יולי). היומון השמרני כיהאן, לעומת זאת, הגן כצפוי על דבריו של ג'נטי והאשים את מנהיגי האופוזיציה הרפורמיסטית בשיתוף פעולה עם שירותי מודיעין זרים ובקבלת סיוע כספי מהמערב על מנת לפעול כנגד המשטר (כיהאן, 31 יולי).

רוכבי האופניים שהרגיזו את השמרנים באיראן

יו"ר התאחדות רכיבת האופניים האיראנית, עלי זנגי-אבאדי (Ali Zangi Abadi), הודיע השבוע, כי שניים מחברי משלחת רכיבת האופניים האיראנית, שהשתתפה לאחרונה בתחרות בינלאומית בסין, זומנו להתייצב בפני ועדת משמעת. הודעתו נמסרה לאחר שהאתר השמרני רג'א ניזח פרסם תמונות בהן נראים חברי המשלחת כשהם פותחים לעיני מצלמות הכתבים בקבוק שמפניה לאחר ניצחונם בתחרות.

האתר כינה את התנהגות הרוכבים "בלתי-הגיונית ואנטי-אסלאמית" וטען, כי אף אחד מחברי התאחדות הרכיבה לא היה מסוגל לספק הסברים משכנעים שיצדיקו את התנהגות חברי המשלחת. האתר ציין, כי רק לאחר מספר תלונות בעניין ועל מנת להתחמק מאחריותם בפני הציבור הודיעו ראשי התאחדות הרכיבה על זימונם של חברי המשלחת לוועדת משמעת. האתר קרא לנקוט בצעדים חריפים נגד בכירי ההתאחדות על מנת למנוע פגיעה בערכים המוסריים והדתיים בספורט (רג'א ניזח, 29 יולי).

בהודעת יו"ר התאחדות הרכיבה, שהתפרסמה בעקבות הפרסום, נאמר, כי טרם התחרות הודגש בפני חברי המשלחת לסין, כי עליהם לפעול בהתאם לערכי האסלאם, אך למרבה הצער הם לא שעו לאזהרות ולפיכך בכוונת ההתאחדות לבדוק את הנושא (אירנ"א, 31 יולי).

בתוך כך מתח השבוע דרשן תפילות יום השישי בעיר משהד, איש הדת השמרני, סיד אחמד עלם אל-הדא (Seyyed Ahmad 'Alam al-Hoda), ביקורת חריפה על השתתפותן של נשים בתחרויות רכיבת אופניים. הוא הדגיש, כי ההלכה האסלאמית אוסרת בתוקף על השתתפות נשים בענף ספורט זה וכי שידור תחרויות רכיבת אופניים בהשתתפות נשים בטלוויזיה פוגעת בערכי החברה האיראנית האמורה לדבריו לשמש חברת מופת אסלאמית (איסנ"א, 30 יולי).

השתתפות נשים בספורט רכיבת האופניים מעוררת מזה שנים ויכוח באיראן. בשנות התשעים הייתה זו פאיזה האשמי (Faizeh Hashemi), בתו של הנשיא לשעבר, עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, שעודדה נשים לרכב על אופניים כאשר עמדה בראש הוועד האולימפי האיראני לנשים. עמדותיה בנושא עוררו כבר אז התנגדות חריפה בקרב חוגים שמרנים ואנשי דת במדינה. בשנת 2007 דיווחה התקשורת האיראנית על פיתוחם של "אופניים אסלאמיים" מיוחדים עבור נשים. אופניים אלה תוכננו באופן המאפשר לרוכבות להסתיר את פלג גופן התחתון באמצעות תא מיוחד.

תמונות השבוע: כרזות לעידוד קוד הלבוש האסלאמי

מתוך האתר האיראני: www.hijab-poster.ir